

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	22 november 2022	-

Onderwerp

Strategie Vitale Veenweiden

Advies

1. Vast te stellen de Ontwerp Strategie Vitale Veenweiden Zuid-Holland;
2. Vast te stellen het Ontwerp document 'Proces en Samenwerking Gebiedsplan Vitale Veenweiden';
3. Vast te stellen de brief aan de bestuurlijk partners waarin zij worden gevraagd in te stemmen met de documenten en zich te verbinden aan de beschreven aanpak;
4. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten waarmee zij worden geïnformeerd over dit GS-besluit, en waarmee wordt voldaan aan van de toezegging van gedeputeerde Stolk aan Provinciale Staten van 28 september 2022;
5. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Strategie Vitale Veenweiden.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- een gezamenlijke oplegbrief richten Provinciale Staten te maken voor de stukken "Landbouwbijdrage aan gebiedsprogramma Zuid Holland", "Strategie Vitale Veenweiden", "Provinciale grondbank ZH PLG", "Startdocument Zuid Hollands Programma Landelijk gebied" en legalisatie PAS melders waarin:
 - dit in een breder perspectief wordt geplaatst en wordt aangegeven hoe deze stukken zich tot elkaar verhouden;
 - wordt aangegeven dat vooruitlopend op nadere precisering en grotere stappen nu al met de beschreven punten wordt gestart en e.e.a. derhalve nog in ontwikkeling is;
 - wordt aangegeven dat hiernaast ook al staand beleid is zoals de kaderrichtlijn water en dat het proces t.a.v. de ruimtelijke puzzel loopt;
 - wordt benoemd dat het Rijk vrijdag met brieven naar buiten zal komen over deze onderwerpen, waarover PS direct zullen worden geïnformeerd;
 - t.a.v. het kaartje in de Ontwerp Strategie Vitale Veenweiden wordt aangegeven dat dit nog niet definitief is en dit in een volgende versie wordt meegenomen.
- in de brieven aan Provinciale Staten van voormelde stukken expliciet (en in vet aangegeven) te verwijzen naar deze oplegger en te verwijzen naar de brieven die vanuit het Kabinet gaan komen;
- in het Ontwerp document "Proces en Samenwerking Gebiedsplan Vitale Veenweiden" op pagina 8 aan het schematisch overzicht toe te voegen dat het gaat om wensen en opgaven gerelateerd aan NPLG en "Scope" te vervangen door "Gebiedsplan".
- in de brief aan de bestuurlijke partners in de laatste zin van de eerste alinea naast de agrarische ondernemers ook de natuurorganisaties te benoemen;
- in de Ontwerp Strategie Vitale Veenweiden op pagina 7 in het gele blok bij Glastuinbouw ook Co2/klimaatopgave te benoemen..

Bijlagen

- a. ontwerp Strategie Vitale Veenweiden Zuid-Holland;
- b. ontwerp document 'Proces en Samenwerking Gebiedsplan Vitale Veenweiden';
- c. brief aan de bestuurlijk partners;
- d. brief aan Provinciale Staten.

1 Toelichting voor het College

Aanleiding: NPLG vraagt om provinciale regie, met opgebouwde samenwerking als basis

Vanuit het Klimaatakkoord is gewerkt aan het opstellen van een strategie Veenweiden. In het programma Veenweiden is gebouwd aan de samenwerking met de partners. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) betekent een uitbreiding van deze samenwerking. Het NPLG vraagt veel van de provincies en de partners, o.a. verbreding van de opgaven, bredere geografische scope en een strakke deadline. We willen de opgebouwde energie vasthouden en voortbouwen op de structuur. De partners vragen de provincie ook om duidelijkheid over het vervolg. De documenten Strategie Vitale Veenweiden en Proces en samenwerking gebiedsplan Vitale Veenweiden moeten antwoord geven op de vraag hoe verder. Door nu deze documenten aan te bieden benutten we wat is opgebouwd, spreken we de partners aan op hun inzet en geven we richting en snelheid aan het vervolg.

Doel van de documenten: partners vragen om zich te verbinden aan proces

We bieden nu deze documenten aan waarin we proces en sturing beschrijven voor het ZH-PLG (Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied) kerngebied Veenweiden. Hierbij vragen we de partners om in te stemmen met dit proces, c.q. om zich als partner te verbinden (te committeren) aan het proces. Met de documenten geven we dus de richting aan, met het aanbieden ervan geven we een impuls, en met het vragen van reactie versterken we het partnerschap. De inhoudelijke opgaven voor de gebiedsprocessen volgen op een later moment, zie hieronder bij 'GS stelt op later moment inhoudelijke kaders vast'. Ook het commitment aan de inhoud volgt op een later moment, als het resultaat van de gebiedsprocessen gereed is.

Uitvraag Veenweiden als uitwerking ZH-PLG

Momenteel is de provincie de ZH-PLG organisatie aan het inrichten. Hiertoe stelt GS de startnotitie ZH-PLG vast op 22 of 29 november 2022, en informeert PS hierover. De nu voorliggende documenten voor de Veenweiden kunnen worden beschouwd als uitwerking van het ZH-PLG voor het kerngebied Veenweiden. Hierbij geldt wel een voorbehoud voor besluitvorming over het ZH-PLG. In de aanloop naar besluitvorming zijn de beide voorstellen met elkaar afgestemd. Dat geldt overigens ook voor het GS-voorstel 'handelswijze landbouw'.

GS stelt op later moment inhoudelijke kaders vast

Om richting te geven aan de samenwerking is ook het meegeven van inhoudelijke kaders van belang. Dit betreft de: opgaven, structurerende keuzes, maatregelen, inspiratie, instrumenten en middelen. Hiermee geeft de provincie invulling aan haar kaderstellende en faciliterende rol en aan het beschikbaar stellen van een 'gereedheidskist', zoals beschreven in strategie en 'proces en organisatie'. De hoofdlijnennotitie die de minister voor Natuur en Stikstof eind november zal publiceren wordt nog vertaald naar specifieke opgaven op provinciaal, gebieds- en eventueel bedrijfsniveau. Vooruitlopend op deze vertaling worden deze meer procesgerichte documenten nu aangeboden, zodat de partners kunnen beginnen met het organiseren van de deelgebiedsprocessen. Inhoudelijk kunnen de deelgebieden (ondersteund door de provincie) beginnen met werken aan een gedeelde feitenbasis, zoals beschreven in 'proces en organisatie'. Ook het bouwen aan vertrouwen vraagt tijd.

Strategie Vitale Veenweiden: markeren samen bereikte resultaten, doorkijk op vervolg

De provincie is gestart met de strategie Vitale Veenweiden (document a) om hiermee invulling te geven aan het Klimaatakkoord. Er zijn in 3 deelgebieden gebiedsplannen opgesteld met het accent op bodemdaling, waarin ook al met een bredere blik werd gekeken. De strategie geeft erkenning aan de voortgang en opgedane kennis, en markeert de overgang naar het NPLG. De strategie geeft op hoofdlijnen een doorkijk op het vervolgproces. GS stelt de strategie vast, maar deze is het resultaat van de samenwerking met de partners. De partners zijn op het niveau van kerngebied Veenweiden verenigd in de Regiegroep Vitale Veenweiden Zuid-Holland.

Inhoud van de strategie Vitale Veenweiden

De problematiek rond bodemdaling is in het Klimaatakkoord als thema benoemd. Dit was voor de provincie het vertrekpunt om met een strategie Veenweiden aan de slag te gaan. Maatregelen om bodemdaling tegen te gaan kunnen consequenties hebben voor de waterbehoefte en het watersysteem. Daarnaast kunnen er consequenties zijn voor het grondgebruik en de bedrijfsvoering van de boer. Het Klimaatakkoord vroeg, naast tegengaan van bodemdaling, een integrale blik op duurzaam landgebruik. Het NPLG maakt deze integrale blik meer expliciet.

Document Proces en Samenwerking Gebiedsplan Vitale Veenweiden: concrete basis voor samenwerking

Het document Proces en Samenwerking Gebiedsplan Vitale Veenweiden beschrijft het proces en de samenwerking in het ZH-PLG kerngebied Veenweiden. Het document is hiermee een concretere uitwerking van de strategie. De strategie beschrijft op hoofdlijnen waar GS commitment voor vraagt aan de partners, en dit document meer concreet.

Inhoud van het document 'Proces en Samenwerking Gebiedsplan Vitale Veenweiden'

Het NPLG deelt de provincies een rol toe als gebiedsautoriteit. De opgaven zijn breed en kunnen veel impact hebben. De inhoudelijke opgaven en de gestelde termijn van 1 juli 2023 zijn uitdagend. De inzet is ook dat er gewerkt wordt aan perspectief voor de agrarische sector en het landelijk gebied. Het document 'Proces en Samenwerking' beschrijft o.a. het gebiedsgericht werken, de verschillende rollen van de provincie en de partners, en het adaptieve karakter van de aanpak.

Nu ontwerp vaststellen, GS stelt definitief vast na instemming partners

We geven de documenten nu de status van 'ontwerp'. Na de bestuurlijke reactieronde tot medio februari stelt GS de documenten definitief vast. Daarmee geven we de partners de ruimte om aandachtspunten mee te geven bij hun reactie. Hiermee maken we het participatieve karakter van het proces zichtbaar. Bij het vaststellen van de Startnotitie Strategie Vitale Veenweiden in 2021 is een vergelijkbaar traject doorlopen.

Aan welke partners aanbieden

De documenten worden aangeboden aan de 18 bestuurlijke partners met wie we al samenwerken: waterschappen, gemeenten, organisaties voor natuur (terreinbeherende organisaties) en landbouw. Ten opzichte van het Klimaatakkoord is de geografische scope voor het ZH-PLG kerngebied vergroot en neemt daardoor het aantal betrokken gemeenten toe. We bieden de stukken aan aan alle gemeenten met grondgebied in het

landelijk gebied van provinciale kerngebied Veenweiden. We zijn nog in gesprek met de partners over de indeling in deelgebieden, ter aanscherping van de brief die GS medio oktober heeft verstuurd aan de gemeenten en waterschappen.

Relatie met andere ruimtelijke dossiers en bestuurlijke tafels

Vitale Veenweiden richt zich primair op veenweideproblematiek rond klimaat, water, natuur en landbouw. De middelen uit het Transitiefonds Landelijk Gebied van het Rijk zijn primair gericht op de NPLG-doelen. In het buitengebied spelen echter ook opgaven op provinciaal niveau of plannen en wensen die specifiek zijn voor een bepaalde regio of gemeente. Voorbeelden zijn woningbouw, recreatie, de energietransitie, verkeer en bereikbaarheid en de leefbaarheid (brede welvaart) van het platteland. We zorgen voor een goede afbakening en afstemming met andere programma's en bestuurlijke gremia die helpen deze aanvullende doelen te realiseren.

Financieel en fiscaal kader

De in de documenten beschreven strategie, proces en organisatie hebben in deze fase nog geen financiële consequenties. Het organiseren van het proces wordt bekostigd uit het provinciale budget voor Veenweiden en deels uit de Impulsgelden Veenweiden. Er is reeds sprake van fysieke investeringen en participatie in kennisprogramma's. Deze worden bekostigd uit de Impulsgelden en diverse andere bronnen. Daarnaast komen het Transitiefonds Landelijk Gebied van het Rijk, de bijbehorende Versnellingsgelden en de provinciale reservering voor het ZH-PLG in beeld voor fysieke investeringen.

Totaalbedrag exclusief BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

We vragen de partners om zich te verbinden aan een aanpak. het betreft dus een inspanning; deze is niet juridisch afdwingbaar. De samenwerking moet leiden tot (deel)gebiedsplannen die als basis dienen voor afspraken over realisatie van fysieke maatregelen. Met het vaststellen van gebiedsplannen zullen partijen zich inhoudelijk committeren aan te realiseren oplossingen. Dan komt ook de inzet van instrumenten aan de orde.

2 Voorafgaande besluitvorming

GS heeft 7 september 2021 de Startnotitie Strategie Vitale Veenweiden vastgesteld.

3 Proces

De totstandkoming van deze documenten, de samenwerking met de partners tot nu toe en proces en organisatie in het vervolg zijn beschreven in bovenstaande toelichting en in de documenten.

Na vaststelling door GS krijgen de partners en PS de documenten toegezonden. Op 14 december 2022 organiseert de Provincie een Regiegroep Vitale Veenweiden Zuid-Holland voor een toelichting aan de partners. De partners worden gevraagd om een

bestuurlijke reactie uiterlijk medio februari. Op basis van deze reacties wordt een nieuwe Regiegroep georganiseerd en worden de stukken voor definitieve vaststelling aan GS voorgelegd.

Het vaststellen van de inhoudelijke kaders gebeurt op een later moment. Zie bij toelichting onder 'GS stelt op later moment inhoudelijke kaders vast'.

4 Participatie en rolneming

Gebiedsgericht werken is een kernelement van de aanpak. De stukken (vooral document b, hoofdstuk 2 en 4) beschrijven bijvoorbeeld de samenwerking, opstellen van deelgebiedsplannen en besluitvorming in de deelgebieden en de wisselwerking tussen de schaalniveaus.

De verschillende rollen van de provincie zijn beschreven in het document b, hoofdstuk 4.3.4. De beschreven aanpak en governance zijn deels de neerslag van de opgebouwde organisatie in de verschillende deelgebieden. De partners hebben daar dus aan meegewerkt.

Partners zijn betrokken geweest bij totstandkoming van de stukken. Een eerste concept van de stukken is aan hen voorgelegd met vraag om reactie. Daarop zijn de stukken aangepast.

5 Communicatiestrategie

Zie ook 'proces' en 'participatie'.

Begin 2023 wordt een persbericht opgesteld dat wordt afgestemd met de samenwerkingspartners.